KISLÁBNYOM
A GreenDependent Egyesület hírlevele

2015. JÚNIUS 30. www.kislabnyom.hu VI. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

TARTALOM

- **Kislábnyomos életmód**
  - *Gazdálkodni szexi ☺*
- **Kislábnyom tippek**
  - *Kertészkedés szárazságban*
- **EnergiaKözösségek hírek**
  - *Záró díjkiosztó rendezvény*
- **Kislábnyom hírek**
  - *Nemzeti Ökofalu Ügynökség Szenegálban*
  - *A spanyol falu, ahol megvalósult a kommunista utópia*
- **Érdemes rápillantani**
  - *A szárazság évtizede*
  - *A kenyai iskola, amely vizet gyűjt a közösség számára*
- **Termékek, szolgáltatások**
  - *Cargonomia - Budapest első teherbiciklis központja*
- **Igazságosság ökológiai korlátok közt**
  - *A szénbuborék veszélyezteti a fenntartható fejlődést*

További hírek, érdekességek közösségi oldalunkon:

A Nemzetközi Valutaalap tanulmányainak meglepő megállapításai

A közelmúltban publikált tanulmányok egyik meglepő megállapítása - meglepő, mert nem megszokott, hogy a Nemzetközi Valutaalaphoz *(IMF, vagy International Monetary Fund)* köthető tanulmányból tudunk meg ilyen adatot -, hogy

a fosszilis tüzelőanyagokat a világon percenként 10 millió dollárral támogatják 2015-ben a kormányok.

Ez az összeg magasabb, mint amennyit a világ országai összesen az egészségügyre fordítanak!

Az IMF szerint ez a megállapítás sokkoló, de az összeg alapos becslésre épül, amely jól mutatja a fosszilis tüzelőanyagok igazi költségeit - figyelembe véve a szén, kőolaj és földgáz elégetéséhez kapcsolódó meg nem fizetett szennyezést, a helyi lakosságot érintő levegőszennyezést, a globális lakosságot érintő klímaváltozáshoz köthető áradások, szárazság és viharok által okozott kárt.

Nicolas Stern közgaszdász szerint a jelentés nagyon fontos, mert megdönti azt a hitet, miszerint a fosszilis tüzelőanyagok olcsók. Stern szerint a fosszilis erőforrások ilyen hatalmas mértékű támogatása nem indokolt, torzítja a piacot és károsítja a gazdaságot, különösen a szegényebb országokban.

A fosszilis tüzelőanyagokat legnagyobb mértékben támogató országok vagy országcsoportok a következők: Kína, Egyesült Államok, Oroszország, az Európai Unió, India és Japán.

A másik hasonlóan meglepő, és egyben reménykeltő következtetés, amelyre az IMF "Az egyenlőtlenség okai és következményei" (*Causes and Consequences of Inequality*) c. tanulmánya jut, hogy az IMF által sok helyen szorgalmazott intézkedések és közpolitikák ártottak az országoknak, mert súlyosbították a gazdasági különbségeket. Ahogy azt már mások is megállapították, korunk egyik legmeghatározóbb kihívása a gazdagok és szegények közötti eddig soha nem tapasztalt szintet elérő különbség.

A jelentés szerint a gazdaságok megerősítése érdekében az országoknak el kellene ismerniük, hogy a "leszivárgó" *(trickle down)* jólét elmélete nem működik. Ennek megfelelően a lakosság legszegényebb 20%-nak életkörülményeit kellene javítani és fizetésüket megemelni, progresszív jövedelemadót kellene bevezetni valamint a munkavállalók védelmét fejleszteni a jól-lét általános növelése érdekében.

Kérdés, hogy számíthatunk-e áttörő változásra felülről ezeknek a meglepő megállapításoknak a következményeként...

A szerkesztő: Vadovics Edina

Források és további részletek:
Fosszilis tüzelőanyagok támogatása: http://www.theguardian.com, magyarul: http://www.greenfo.hu
Egyenlőtlenség: http://www.commondreams.org/

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kislábnyomos életmód

Gazdálkodni szexi ☺

George Grant, Nagy-Britannia egyik legszexibb gazdálkodója ☺

"Minden nap teljesen más. Még ha ugyanazt a feladatot is csinálod, valami mindig más lesz benne. Nem tudom magam máshol elképzelni. Nem tudnék egy irodában ülni. Szeretem látni, hogy mi zajlik odakint, szeretem az évszakok változásait, és az évszakokkal együtt változó munkákat is."

Az idén egy 20 éves srác, George Grant és egy 27 éves ifjú hölgy, Lizi Clubley lettek Nagy-Britannia legszexibb gazdálkodói. A győzteseket 15000 leadott szavazat alapján választották ki 300 jelentkezőből, akik az ország minden részéből érkeztek, és eltérő hátterük ellenére volt egy fontos közös tulajdonságuk: mindannyian szenvedélyesen rajonganak a földért és a gazdálkodásért.

A mezőgazdaságban dolgozók kiöregedése nem csak nálunk, az egész világon probléma. Nagy-Britanniában is nehéz a fiatalokat a földön tartani vagy éppen a földnek megnyerni, ezért is jött többek között létre a fent említett „szépségverseny". A szervezők remélik, hogy a jelentkezők és nyertesek történeteit megismerve másokra is átragad a lelkesedés és szenvedély, és talán nő a mezőgazdaságban munkát kereső és lehetőséget látó, családi farmokat létrehozó fiatalok száma.

Ha valaki esetleg kételkedne benne, hogy valóban tudnak-e vonzóak lenni a földeken dolgozó gazdák, azoknak ajánljuk szeretettel egy szintén brit gazdaasszony, Jess Jeans alábbi összeállítását ☺

„A szexiségnek semmi köze ahhoz, hogy hogyan nézel ki, és azt hiszem ezzel a gazdák vannak a leginkább tisztában. Attól leszel igazán vonzó, ha jól érzed magad a bőrödben!"

10 dolog, amitől egy (brit*) gazda szexi lehet ☺

1. Egyedi humor, ami minden helyzetben meglátja a napos oldalt. Ha a traktor tengelyig süllyed a sárban, a szexi gazda csinál róla egy képet, posztolja a netre, és valószínűleg minden haverja cukkolja majd, de mind el is jön segíteni.
2. A gazda és gazdaasszony számára a munkanap is randiszámba megy, ha pl. együtt döcögik végig a napot a traktor vezetőfülkéjében, zenét hallgatnak, napoznak, majd heverésznek egyet a mezőn, naplementét néznek, hamburgert eszegetnek és almabort iszogatnak.
3. A mezőgazdasági vásárokon töltött hétvége is romantikus szabadságnak számít… Lehet vásárolni, barátokkal találkozni, remek helyi ételeket kóstolni, csillogó traktorokra kacsingatni, és a legjobb állattenyésztőkkel koccintani – sokkal élvezetesebb program, mint egy wellness hotelben ülni a (drága) agyagpakolásban.
4. A gazdák megfelelően állnak a pénzhez. Tisztában vannak az értékével, és azt is tudják, hogy fontos bölcsen használni. És nem feltűnősködnek! Boldogan járnak foltozott vagy ragasztószalaggal „megvarrt", bálázózsineggel megkötött nadrágban - találékony társaság ☺ Jobban érdeklik őket a tetteid, mint az, hogy mi van rajtad. És konditeremre se költenek feleslegesen: minek, ha a rendszeres, kemény fizikai munkával is ugyanaz az eredmény?
5. Ha az esti program város és tánc, 45 perc alatt készen állnak ☺ Mindannyiunknak vannak ismerősei, akik többet készülnek egy-egy bulira, mint amennyit maga a buli tart. A gazdák viszont kíméletlen hatékonysággal képesek lezuhanyozni, ruhát választani és egy órán belül már a táncparketten ropják – elvégre egy tízórás nap után nem fogják a hőn áhított „kimenőjüket" hajegyenesítéssel tölteni.
6. A gazdák bármilyen (vész)helyzetben feltalálják magukat – kerékcsere, nehéz tárgyak mozgatása, problémák megoldása bálázózsineggel... Kevés olyan foglalkozás van, amely ennyire sokrétű jártasságot igényel, és kevés olyan szituáció, amiből egy gazda ne tudná kivágni magát. Önbizalom és hozzáértés egyenlő szexi ☺
7. Az is nagyon vonzó tud lenni, ha valaki képes nagytestű állatokat nyugodtan és határozottan kezelni, irányítani. Egy marhacsorda látványától a legtöbb ember ideges lesz, nem is ok nélkül, de a gazdák értenek hozzájuk és tudnak velük dolgozni.
8. A legtöbb gazdának van gyengéd oldala. Ki ne hatódna meg minden egyes alkalommal, amikor újabb borjúval vagy báránnyal gyarapodik az állomány? Kinek nincs kedvenc tehene, akit megpaskol mielőtt kilép az istállóajtón? Lehet, hogy kifelé azt mutatják, hogy hűvösek és közömbösek, de a gazdák szeretik az állataikat és kötődnek hozzájuk. Sokan még azt is beismernék, hogy jobban kedvelik az állatok társaságát, mint az emberekét.
9. A gazdálkodás a lehető legmesszebb áll a vállalati taposómalomtól. A gazdáknak nincs ideje irodai politizálásra, és bár lehet, hogy irigykednek egymás traktorjára, de alapvetően jó természetűek. Általánosságban elmondható, hogy jót akarnak egymásnak, és ugyan a piacon egymás ellenfelei, nincsenek alattomos taktikák. Melyik iparág mondhatja ezt el magáról? Sikeres fenntartható gazdaság megalkuvások nélkül!
10. A gazdák talán egyik leginkább elismert és legtöbb sikert hozó ténykedési területe a … konyha! Ismerjük el: az étel nagy csáberő és a gazdák szuperül főznek! Igen, a sztárszakácsok is gyönyörűen tálalják a fogásokat – de senki nem tudja annyira szívvel-lélekkel elkészíteni az ételt, mint az, aki maga termelte, szüretelte, nevelte, gondozta a hozzávalókat.

*A felsorolt szempontok egy része – ld. anyagi biztonság, politikafüggetlen létezés, gondtalan mezőn heverészés - sajnos nem kifejezetten jellemző a magyar mezőgazdaságra. De a listából legalább kiderül, milyen, amikor valóban élhető ez a nagyszerű hivatás!

Forrás és további információ:
http://www.fwi.co.uk/farm-life/britains-sexiest-farmer
http://www.fwi.co.uk/farm-life/what-is-it-that-makes-farmers-so-sexy.htm

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kislábnyom tippek

Kertészkedés szárazságban

A klímaváltozáshoz is kapcsolható változás következményei sokfelé éreztetik hatásukat, így a kertészkedés szerelmesei is kénytelenek elgondolkozni arról, vajon a jövőben milyen módszereket alkalmazhatnának, melyekkel szárazabb időjárás mellett is meg tudják termelni mindennapi zöldségeiket. Az alábbiakban található néhány összegyűjtött ötlet és javaslat.

A megfelelő termőföld kialakítása

Segítsünk a földnek, hogy el tudja viselni a szárazságot! **Keverjünk a talajba sok komposztot**, hiszen a humuszanyagok javítják a talaj szerkezetét, s kiemelkedő vízmegkötő hatásuk révén pozitívan befolyásolják a talaj vízháztartását, valamint segítik, hogy a növények mélyebbre tudják növeszteni gyökereiket.

Ezek az intézkedések azonban kevésbé hatékonyak, ha nem teszünk valamit a párolgás csökkentése és a vízelfolyás megakadályozása érdekében! **Takarjuk tehát vastagon a talajfelszínt**, s így a fenti problémák elkerülése mellett a gyomokat is távol tartjuk, melyek elvonják a vizet és a tápanyagot haszonnövényeinktől. A takarás vagy mulcsozás történhet fakéreggel, szalmával, komposzttal, levágott fűvel, újságpapírral, összetépett levelekkel. (A talajtakarásról ld. még hírlevelünk 41. számában az *Olvasni- és néznivaló rovat* filmajánlóját.)

Az ágyások célszerű kialakítása

Ágyásainkat a **kert árnyékosabb részére helyezzük**, kerítés, fa vagy házfal szomszédságába. Emellett ajánlatos a **zöldségeket nem sorokba rendezve, hanem úgymond blokkosítva ültetni**, hogy egymásnak is árnyékot tudjanak nyújtani.

A veteményes praktikus kialakítása után a zöldségek telepítésekor részesítsük előnyben a **bőtermő fajtákat** (paradicsom, cukkini, zöldbab, stb.), s ügyeljünk arra is, hogy **csoportosítsuk** a **hasonló vízigényű növényeket:** telepítsük őket egymás mellé.

Fontos szempont az is, hogy **takarékoskodjunk a hellyel és a vízzel**, azaz annyi növényt vessünk el, amennyit biztosan fel tudunk nevelni és el tudunk fogyasztani, illetőleg ha csak nem abszolút kedvenceink, kerüljük a hely- és vízigényes fajtákat (pl. karfiol, brokkoli).

Növénytársítással könnyebb a kertművelés

A növények olyan sajátos anyagokat is tartalmaznak (például illatanyagok), amelyekkel hatással lehetnek egymásra és környezetükre, továbbá az egyes növények különbözőképpen hasznosítják a talaj tápanyagkészletét, más-más talajbaktériummal működnek együtt.

Emiatt bizonyos növények **lehetnek egymás kedvező hatású társnövényei**, riaszthatják a szomszéd növények kártevőit, vagy szomszédaik számára hasznos tápanyagokat köthetnek meg, ezért ültessük úgy őket, hogy pozitív hatással lehessenek egymásra (ld. pl. a kukorica-futóbab-sütőtök hármasa). Itt olvashatunk arról, hogy mit mi mellé érdemes ültetni.

Amikor a növénynek vízre van szüksége...

Ha **a forróbb napok előtt ültetjük** a növényeket, lesz idejük kifejleszteni gyökérrendszerüket, mely lehetővé teszi számukra, hogy túléljék a nyári szárazságot. Ültetés után **mély öntözéssel** ösztönözzük növényeinket, hogy minél mélyebbre növesszék gyökérzetüket, ahonnan nagyobb biztonsággal juthatnak vízhez.

Időnként szükséges lehet locsolni a növényeket, ehhez létesítsünk **csepegtető öntözőrendszert,** amellyel akár 50%-kal csökkenthetjük vízfogyasztásunkat a hagyományos öntözési technikákhoz képest. Továbbá, a megfelelően takart/mulcsozott talaj tovább bírja vízutánpótlás nélkül.

Szintén segítheti a vízhasználat csökkentését, ha tudjuk, hogy zöldségeinknek **mely fejlődési szakaszukban van feltétlenül szükségük vízre**, hiszen ha ilyenkor elegendő mennyiségben jutnak hozzá, máskor kevesebb vizet igényelnek. Sok zöldségfajtánál ilyen kritikus szakasz a virágzás és a terméskötődés időszaka.

Válasszunk szárazságtűrő fajtákat!

Körültekintéssel válasszuk ki, mely növények tűrik jól a forróságot és szárazságot, ld. alább. Érdemes kísérletezni velük!

- fügekaktusz,
- spárga (ha már megtelepedett),
- okra,
- szárazságtűrő kukoricafajták,
- paprika,
- amaránt vagy disznóparéj,
- rebarbara (ha már megtelepedett),
- csicsóka,
- örmény uborka,
- ezüstmagvú tök (zöldcsíkos sütőtök),
- szárazságtűrő hüvelyesek: csicseriborsó és különböző babfajták,
- fűszernövények: zsálya, oregánó, kakukkfű, levendula, rozmaring.
- mángold,
- sárgadinnye,
- “ananász” paradicsom,

Szóba jöhetnek még a **rövid tenyészidejű fajták**, amik hamar beérnek, illetve a **miniatűr fajták** is, amelyeknek kevesebb vízre van szükségük a termés növesztéséhez, mint nagyobb méretű társaiknak.

Örömmel várjuk Olvasóink tapasztalatait is azzal kapcsolatosan, hogy hogyan bírkóznak meg a szárazsággal a veteményeskertben!

Forrás: http://www.treehugger.com/lawn-garden/how-to-have-bountiful-water-saving-garden-time-drought.html

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

EnergiaKözösségek hírek

EON EnergiaKözösségek Záró Díjkiosztó rendezvény

Az EON EnergiaKözösségek program immár második évadját zártuk 2015. június 6-án az óbudai Selyemgombolyító festői környezetében. A szülők, de még inkább a gyerekek örömére egész nap 30 fok körüli napos meleg idő volt, így jól kihasználhatták az épület körüli fás udvart mindenféle játékaikhoz. A gyerekek hasznos időtöltéshez az Ökojáték csapata biztosított eszközöket és szakértelmet.

A programot az E.ON Hungary Zrt. képviseletében Pál Norbert, az E.ON Energiaszolgáltató Kft ügyvezetője nyitotta meg és köszöntötte a közösségek megjelent 125 képviselőjét. majd Dr. Szabó Marcel, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes, a verseny fővédnökének köszöntő levelét hallgathattuk meg.

A köszöntők után röviden bemutatásra került a program illetve a verseny végeredménye és a nyertes közösségek sora. A versenyző közösségek háztartásai ***átlag 8,87% energiát spóroltak meg***, illetve ***12,7 tonna CO_2*** kibocsátást kerültek el megtakarításaik révén. A GreenDependent régi gyakorlatának megfelelően a program összes rendezvénye által keletkezett CO_2 kibocsátásának semlegesítésére 115 db magyar őshonos gyümölcsfát osztottunk szét a résztvevő háztartások közt, majd ezután a három nyertes közösséget interjúvolta meg a Tilos rádió két riportere, Nagy Ágnes és tizenéves Virágh Lili.

Az első 10 helyezett közösség kapott nyereményeket, illetve a sikeres eredményt elérő közösségek energiavadászai és klíma-koordinátorai is kaptak egy oklevelet és utalványt is.

Az ebédszünetben szezonális, bio, fair trade és helyi alapanyagokból készített finomságok vártak a résztvevőkre. Az előadások és beszámolók után élő zene mellett táncház keretében ünnepeltek a résztvevők és lehetett a korábban bevitt kalóriákból leadni.

A rendezvény alatt folyamatosan meg lehetett tekinteni a környezetbarát háztartási szereket és tárgyakat bemutató állandó kiállításunkat, valamint át lehetett venni az őshonos gyümölcsfákat.

Ezúton is köszönjük minden közreműködő áldozatos és lelkes munkáját és a résztvevők jó hangulatát!

További fényképek megtekinthetők és itt, illetve a részletes beszámoló itt olvasható.

Az EnergiaKözösségek program közösségi oldala:

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kislábnyom hírek

Nemzeti Ökofalu Ügynökség Szenegálban

Az első nemzetközi Ökofalu Csúcstalálkozót tavaly decemberben tartották Szenegálban. 40 ország 120 küldötte érkezett a rendezvényre, amelyet nem véletlenül szerveztek Dakarba: a szenegáli kormány – a miniszterelnök aktív támogatásával – az elmúlt években már száz falut látott el az öko életmódhoz szükséges technológiával és módszerekkel, és 2018-ig további 500 falut terveznek átalakítani.

A szenegáli ökofalu stratégia célja, hogy apránként az ország minden második falvát ökofaluvá fejlesszék, ami más, a klímaváltozásra választ kereső, a vidéki elvándorlást és erdőpusztítást megoldani kívánó kormányok számára is példamutató lehet.

Dakartól kb. 80 km-re található az ezer lakosú Mbackombel mintafalu, ahol a látogatók élőben is megtekinthetik a projekt működését. Az áramot a faluban – a számítógépekhez, Internethez, világításhoz - napelemek biztosítják, van öntözőrendszer és vízkészletmenedzsment, van energiatakarékos vályogtűzhely, az állatok trágyájából biogázt állítanak elő, és napenergiával is főznek. A falusiak értenek a klímabarát gazdálkodáshoz, és biozöldségeket termesztenek. A faluban nagyobb az élelmiszerbiztonság, van jövedelem, egészségesebb a környezet, és a fiataloknak sem kell elhagyniuk a települést, ha dolgozni akarnak.

Források és további információ itt és itt.

Áldott légy! – bemutatták Ferenc pápa környezetvédelmi enciklikáját

A végítéletre vonatkozó jóslatokat nem lehet többé ironiával és megvetéssel kezelni – jelentette ki Ferenc pápa, amikor június 18-án nyilvánosságra hozta a globális felmelegedés, a környezetpusztítás veszélyeiről szóló, a Föld minden lakójának írt pápai enciklikáját. A pápa szerint a szennyező emberi tevékenységek miatt a Föld kezd egyre inkább egy szemétdombhoz hasonlítani, és hamarosan már nem lesz visszaút, a bolygónk visszafordíthatatlanul károsodni fog - írja a CNN.

"Nem vagyunk istenek. A Föld itt volt előttünk is, úgy kaptuk" - figyelmeztet a pápa, aki részletesen kifejti a környezetszennyezés szociális hatásait is. "Nem egy külön szociális és környezetvédelmi válsággal kell szembenéznünk, hanem egy összetett válsággal, amely egyszerre szól a társadalomról és a környezetről. Meg kell erősödnünk abban a meggyőződésünkben, hogy egy nagy emberi család vagyunk".

A pápa arra kéri az embereket, hogy változtassanak életmódjukon és energiafogyasztási szokásaikon, mert ha ez nem sikerül, annak nagyon komoly következményei lesznek. „Az emberiségnek a termelés és fogyasztás módjain is változtatnia kell, ha fel akarja venni a küzdelmet a klímaváltozással, vagy legalábbis annak emberi okaival. Számos tudományos kutatás igazolja, hogy az elmúlt évtizedek klímaváltozásának nagyobb része az üvegházhatású gázok egyre növekvő koncentrációjának köszönhető… és ezek a gázok elsősorban az emberi tevékenységből származnak.”

Források és további információ itt és itt.

A spanyol falu, ahol megvalósult a kommunista utópia

„Egy andalúziai falu nemrég még nehéz időket élt: a lakosok szegények voltak, ennivaló is alig akadt. A polgármester, aki 30 éve vezeti a falut, lépett egy bátrat: kommunizmust hirdetett, és átvette a mezőgazdaság irányítását. […]

Fotó: Laura Leon/The New York Times

A falulakók több műszakban dolgoznak, a munka típusától függően. Közösen vetnek, és takarítanak be. Ha egy csoportnak van elég munkája, azt előző nap bejelentik, ugyanis minden este egy kis teherautó járja be az utcákat. A tényleges munka 1991-től kezdődött, az államhoz ekkor került vissza magánkézből egy 1200 hektáros területet, amit megkapott a falu, és rögtön közösen be is vetették. Az új szövetkezet pedig úgy döntött, csak a kemény fizikai tevékenységet igénylő mezőgazdasági munkákat vállalják, hogy a váltásokban mindenki kivehesse a részét. Termesztenek olajbogyót – idetartozik egy olajgyár is -, különböző fajtájú paprikákat, paradicsomot, articsókát, paszulyt, borsót, brokkolit. Ezek feldolgozásához konzervgyárat is építettek, így még több munkahely teremtődött. […]

A munka célja nem a hatékonyság, hanem hogy megfelelő mennyiségű termék jöjjön létre, és sose fogyjon el a tennivaló. Épen ezért termesztik a legnehezebben termeszthető növényeket. A szövetkezet nem osztja szét a profitot, hanem minden esetben úgy forgatja vissza, hogy még több munkahelyet lehessen teremteni. Minden munkás ugyanannyi fizetést kap, naponta 47 eurót, napi 6 és fél ledolgozott óra után. Ebből a spanyolországi minimálbér duplája jön ki havonta. A falu ugyanakkor megengedi a privát beruházásokat is: hét kávézó és kocsma van benne, ha pedig mást akarsz nyitni, senki nem gátol meg benne. De ha a Starbucks, vagy a Carrefour akar jönni, annak szigorúan nemet mondanak.”

Kulcsár Árpád írása itt olvasható: http://think.transindex.ro/?p=38601

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Érdemes rápillantani

OLVASNIVALÓ @ NÉZNIVALÓ

A szárazság évtizede: 7 régió, ahol súlyos vízhiány van/volt

A vízforrások krónikus túlhasználata következtében elég néhány szárazabb év és/vagy a rendelkezésre álló források helytelen kezelése, és máris kritikus vízhiánnyal kell megküzdeni. Az elmúlt évtizedben a következő hét régióban kellett - és kell még most is! - extrém vízhiánnyal szembenézni:

1. **1000 évben egyszer van ilyen vízhiány: Ausztrália**
A szárazság 1995-től 2009-ig tartott az egész országban. A víztárolókban veszélyesen alacsony szintre csökkent a víz mennyisége, csökkent a mezőgazdasági termelés és az ipari vízfelhasználás is, valamint több nagyváros is sótalanító üzemet épített, hogy a tengervizet tudja hasznosítani.

2. **Spanyolország: hajóval importál vizet**
Katalóniában akkora vízhiány alakult ki 2008 végére, hogy Barcelonába Franciaországból hoztak vizet hajóval. A vízhiány oka (a szárazságon kívül) a pazarló öntözéstechnika, és sokak szerint a víz alacsony ára volt.

3. **India: az ország 54%-nak kell súlyos vagy nagyon súlyos vízhiánnyal szembenéznie**
Sehol a világon nem csökken olyan mértékben a talajvíz mennyisége, mint Indiában, nagyrészt az öntözéses, intenzív mezőgazdaság következtében. Ha nem változtatnak a mai gyakorlaton, összeomolhat a mezőgazdasági termelés, és több mint 100 millió embert érintő ivóvízhiány állhat elő.

4. **Kína: a vízhiány a gyors és nagymértékű fejlődés "sötét" oldala**
A mezőgazdasági és ipari termelés növekedéséhez iszonyú mennyiségű vízre van szükség: ha Kína nem vezet be szigorú vízfelhasználási kvótákat, jövője a kutatók szerint szó szerint kiszáradhat...

5. **Mezopotámiai rémálom: korábban soha nem tapasztalt szárazság és rossz termés Szíriában 2006 és 2011 között**
Bár a katonai konfliktusnak számos egyéb oka is van, a szárazság és termés-kiesés is hozzájárult a válsághoz.

6. **Dél-Kelet Brazília az összeomlás szélén**
Brazíliában az elmúlt 84 év legnagyobb, több mint 40 millió embert érintő szárazságával és vízhiányával küzdenek: a helyzet annyira nehéz, hogy már "víz menekültekről" is beszélnek... *(ld. vonatkozó cikkünket a Kislábnyom hírlevél 70. számában)*

7. **Kalifornia: példátlan szárazság van, immár 4. éve**
A szárazság akkora, hogy a múlt hónapban kormányzó kötelező vízfelhasználási limitet vezetett be az önkormányzatok számára.

Forrás és további részletek:
http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2015/jun/12/decade-of-drought-a-global-tour-of-seven-recent-water-crises

A vidéki kenyai iskola, amely vizet gyűjt a helyi közösség számára

Kenya félsivatagi éghajlatú vidékein jellemzőek a rövid, intenzív esőzéses, áradással járó időszakok, amelyeket több hónapokon át tartó szárazság követ. Ezért jellemzőek a vízzel kapcsolatos problémák is, amelyek gyakran vezetnek betegséghez, bizonytalanná teszik az élelmiszerellátást, és különböző súlyos konfliktusokat is okoznak.

Ezekre jelenthet megoldást a Laikipiában, Kenya központi hegyvidékén megnyitott új iskola, amely 300 diák, tanáraik és a tágabb közösség számára hozhat biztosabb vízellátást. A *Waterbank School*-nak, azaz Víztározó Iskolának elnevezett épület élő infrastruktúraként gyűjti össze az esővizet - 360.000 litert két esős évszak alatt - mindamellett, hogy oktatási intézményként is szolgál.

Az Afrikában egyelőre egyedülálló általános iskola földszintes, hengeres szerkezetű épület, amelynek falait helyi kőből építették. Az esővizet a 600m^2-es tetőről gyűjtik össze, és kerámia vízszűrő rendszer segítségével tisztítják a diákok és a közelben lakó családok számára. Ezen kívül napelemmel működő szivattyúk, tárolók és szűrők segítségével nagy mennyiségű vizet tudnak tárolni az iskola központi udvara alatt elhelyezett 150.000 literes víztározóban, amelyből igény esetén naponta tudnak vizet szivattyúzni a közösség számára.

Az iskolát helyi anyagokból, helyi munkaerő foglalkoztatásával építették. A tervezés és építés során nagy figyelmet fordítottak arra, hogy az építészek, diákok, tanárok és munkások, akik mind a Laikipa közösség tagjai, folyamatos legyen a párbeszéd. Az iskolába folyamatosan érkeznek látogatók, és a helyi kormányzó támogatásával épült meg. Kenyában a 2010-ben elfogadott alkotmány jelentős hatalmat és döntéshozatali jogot ruházott a régiós kormányokra, hogy helyi szinten, a helyi közösségek bevonásával kezdeményezhessenek hasonló projekteket.

Forrás és további részletek:
http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2015/may/06/the-rural-kenyan-school-that-collects-water-for-the-community

Az iskola *(Uaso Nyiro Általános Iskola)* 2013-ban megnyerte a "világ legzöldebb iskolája" címet! (részletek **itt**)

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Termékek, szolgáltatások

Hírlevelünkben többször írtunk már a "nemnövekedés" gondolatáról, filozófiájáról és a kapcsolódó mozgalomról. Mutattunk be könyvet és honlapot (18. szám), konferenciát, ahol a GreenDependent is járt (64. és 65. szám), interjút a mozgalom egyik Magyarországon élő képviselőjével, Vincent Liegey-vel (73. szám). Most a nemnövekedés gyakorlatban történő megvalósítására világítunk rá egy példán keresztül...
(Fontos megjegyezni, hogy a nemnövekedés illetve a kislábnyomos életmód megvalósítása természetesen sok szempontból megegyezik.)

Cargonomia - Budapest első teherbiciklis központja

A Cargonomia három, már létező, társadalmi és környezeti szempontból felelősen működő szervezet közti együttműködés. Ez a három, Budapesten vagy annak közelében tevékenykedő szervezet a Cyclonomia 'Csináld magad' kerékpárműhely; a biozöldségeket termelő és azt dobozrendszer segítségével elosztó Zsámboki Biokert; valamint a fenntartható városi közlekedés elkötelezett híve, a Kantaa teherbiciklis futárszolgálat.

A Cargonomia e három fő partner tevékenységének a találkozópontja: fenntartható élelmiszer termelése és elosztása, alacsony kibocsátású városi közlekedési és teherszállító eszközök népszerűsítése, teherbiciklis logisztikai és tanácsadó központ. Ez az együttműködés lehetőséget teremt, hogy az egyes csapatok egymás adottságait kiegészítve egymást erősíthessék meglévő kapcsolati hálójukkal és képességeikkel. A fenntartható fogyasztás és fair trade elvein alapulva a Cargonomia egyik fő célja, hogy támogassa és elérhetővé tegye a helyben termelt élelmiszereket olyan közösségek számára, akiknek lakhelyük miatt nem volt erre lehetősége idáig. Az együttműködés keretében Budapesten vagy közelében termelt és előállított egészséges élelmiszereket szállítanak ki a város különböző pontjaira saját készítésű teherbiciklijeikkel.

A közvetlenül a termelőtől származó élelmiszer elosztás mellett a Cargonomia egy olyan logisztikai központ is, mely fenntartható városi közlekedési és teherszállítási eszközöket kínál: bérelhetsz vagy vásárolhatsz saját készítésű teherbringáik közül, vagy akár tanácsot is kérhetsz az ezzel foglalkozó tagoktól!

A Cargonomia ezen túl egy olyan közösségi vállalkozás, mely nyitott bárki számára. Olyan közösségi eseményeknek is helyet szeretnénk adni, melyek a fenntarthatóság, konvivialitás vagy a nemnövekedés témái köré szerveződnek. Legyen az kerékpárszerelő műhely, raklapbútor-építő workshop, varrótanfolyam vagy bármilyen kulturális rendezvény, a lényeg, hogy az egészséges és fenntartható városi életmód feltételeit igyekezzenek megteremteni.

A Cargonomia már kiérdemelte a Kortárs Építészeti Központ Lakatlan projektjének támogatását: A Budapest üres ingatlanjait újra benépesíteni vágyó projekt a központ otthonául szolgáló épület kialakításában nyújtott segítséget.

A Cargonomia keretében megvalósuló együttműködés egy jó példája annak is, hogy a bizalmon alapuló és megfelelő célokat szolgáló partnerség hogyan hozhat létre fenntartható, kreatív és vonzó munkalehetőségeket, melyek konkrét alternatívát kínálhatnak a hagyományos profit-orientált gazdasági rendszer adta lehetőségekkel szemben.

Forrás és további részletek: http://cargonomia.hu/cargonomia/

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Igazságosság ökológiai korlátok közt
- hogy mindenkinek jusson, de maradjon is

A szénbuborék veszélyezteti a fenntartható fejlődést

A klímaváltozás kétségkívül óriási veszélyt jelent a szegénység felszámolására és a fenntartható fejlődésre. A globális melegedés 2 fokon belül tartása alapvető feltétele a globális fenntartható fejlődési célok megvalósításának, amit az ENSZ szeptemberben fog jóvá hagyni, hiszen a klímaváltozás könnyen elsöpörheti a fejlődés megannyi eredményét, legfőképpen a legszegényebbek számára. Az élelmiszertermelés bizonytalanságai, a növekvő egészségügyi kockázatok, a szélsőséges időjárási jelenségek gyakoribbá válása csupán néhány a megannyi kockázat közül, amelyek a fenntartható fejlődési célokat veszélyeztethetik.

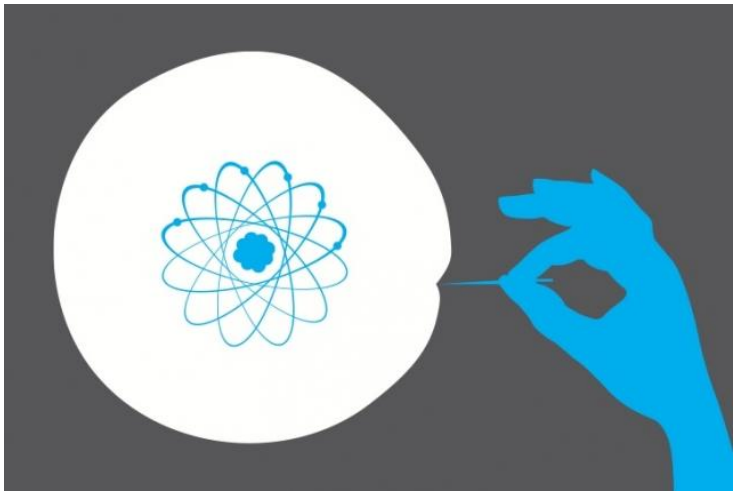

Azonban van a klímaváltozásnak egy másik oldala is, amelyet szintén nem szabad figyelmen kívül hagynunk. A fosszilis erőforrás-tartalékok nem csak az éghajlat stabilitását veszélyeztetik, amikor az elégetésükkel üvegházgázok szabadulnak fel. Ha ezen tartalékokat mindenféle korlátozás nélkül javaknak (eszközöknek) tekintjük a pénzügyi piacokon, akkor az már a pénzügyi piacok stabilitását is veszélyezteti, amely, ahogy azt már 2008 óta megtanultuk, a globális gazdasági fejlődésre is veszéllyel lehet.

A szénbuborék fogalma ez elmúlt időszakban mind ismertebbé vált. A jelenség lényege, hogy jelenleg körülbelül háromszor-hétszer akkora fosszilis erőforrás-tartalékkal rendelkezünk világszerte (tehát amennyi szenet, olajat és földgázt gazdaságosan a felszínre tudunk hozni), mint amennyit el tudnánk égetni egy klímakatasztrófa bekövetkezte nélkül. Az emberiség az ipari forradalom óta kb. két-harmadát használta fel a globális szénköltségvetésének, amelyet egy két fokos globális melegedés mellett még megengedhet magának. Így azt is tudhatjuk, hogy mennyi fosszilis tüzelőanyagot tudunk még elégetni a XXI. század végéig, amíg teljesen fel kell hagynunk ezen energiaforrások használatával. Ez utóbbiról a G7-ek meg is állapodtak júniusi csúcstalálkozójukon Németországban.

A gond csak az, hogy ezen tény, hogy a fosszilis tüzelőanyagok nagy részét nem szabad már egyáltalán kitermelnünk, messze nincs kellőképpen figyelembe véve a befektetetési stratégiákban és üzleti döntésekben, ahogy arra a Carbon Tracker (CTI) nevű pénzügyi agytröszt többször is rámutatott az elmúlt években. Ahogy a globális gazdaság egyre inkább alacsony szénintenzitású pályára kell hogy álljon, ezen piaci kudarc, amely a cégek fosszilis tartalékait javaknak tekinti, végeredményképpen egy rendszerszintű kockázatot jelent a befektetőknek.

A CTI szerint a tőzsdéken jegyzett cégek szén-, olaj- és gáztartalékainak a 60-80%-a nem kitermelhető, ha meg akarjuk fékezni a klímaváltozást. Ennek megfelelően a fosszilis tüzelőanyagokba való befektetés kockázata jóval nagyobb, mint ahogy azt a piac felméri. Emiatt fontos előrelépésnek könyvelhető el, hogy nemrégiben a Bank of England a kutatási tervébe foglalta annak vizsgálatát, hogy a fosszilis tüzelőanyagok mint javak milyen kockázatot jelenthetnek a a pénzügyi rendszer stabilitására egy olyan világban, amelyben a szénintenzív energiaforrások felhasználása korlátozott.

Ezzel egyidőben a fosszilis tüzelőanyagokba való befektetésekből való kivonulás is mind elterjedtebbé válik, és nem csupán környezeti, hanem gazdasági okok miatt is. Májusban a norvég parlament döntött úgy, hogy 900 milliárd dollár értékben vonja ki a szénhez kapcsolódó befektetéseit, amely mostanáig a legnagyobb ilyen döntés volt, és 122 céget érint szerte a világon.

Ezen előrelépések ellenére még sok mindennek kell változnia, hogy a globális pénzügyi piacot és fenntartható fejlődést ne veszélyeztesse a transzparencia és a fosszilis energiaforrások megfelelő kockázati prémiumának a hiánya, valamint a költséges és magas szénintezitású projektekre elpazarolt tőkebefektetések kockázata

Forrás: https://europa.eu/eyd2015/hu/ceeweb-biodiversity/posts/carbonbubble

Ezt a rovatot a következő szervezetek és programok közreműködésével és támogatásával írjuk:

CEEweb for Biodiversity

resourcecapcoalition

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Hasznos információk, kapcsolat

Szerkeszti: Vadovics Edina
Közreműködött:
Antal Orsolya, Gáll Veronika, Hajdú Klára, Péter Emőke, és Vadovics Kristóf

Design: Iconica Bt.

Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Tel.: 06-20/334-2889
E-mail: info@greendependent.org
Honlap: www.greendependent.org

A Kislábnyom Hírlevél korábbi számai a www.kislabnyom.hu oldalon megtalálhatók és onnan letölthetők.

A hírlevelet az info@kislabnyom.hu címen lehet lemondani.

A GreenDependent Egyesület a következő szakmai szerveződés tagja:

Resource Cap Coalition
(Európai Koalíció az Erőforrás Használat Csökkentéséért)

 • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.